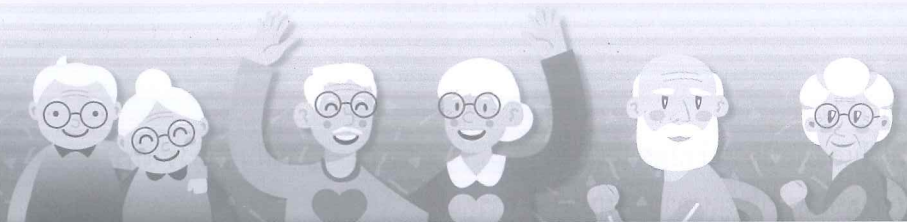

ศาสตร์และศิลป์
การบำบัดดูแลผู้สูงอายุ
ที่มีภาวะซึมเศร้า

สายฝน เอกวางกูร

ศาสตร์และศิลป์การบำบัดดูแล

ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า

๖/๖๕๔/๑๙๘
๐/๒๐/๒๔๒
๖/๒๒๔๖๕๐/๙

สายฝน เลกวรางกูร

สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2564

280.-

คำนำ

สารบัญเนื้อหา

สารบัญภาพ

บทที่ 1	ผู้สูงอายุกับภาวะซึมเศร้า : สถานการณ์ ความต้องการ และแนวทางการบำบัดรักษาพยาบาลและการดูแลช่วยเหลือ	1
1.1	สังคมสูงอายุกับสถานการณ์ปัญหาสุขภาพที่เชื่อมโยงกับการเกิดภาวะซึมเศร้า	1
1.2	อุบัติการณ์ ความรุนแรง และผลกระทบของการเกิดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ	3
1.3	ความต้องการการดูแลช่วยเหลือ ความสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ และแนวทางการบำบัดรักษาพยาบาลและการดูแลช่วยเหลือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	6
บทที่ 2	ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้าและการเกิดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ	15
2.1	ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้า	15
2.2	การเกิดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ	31
บทที่ 3	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ	41
3.1	ปัจจัยด้านบุคคล	41
3.2	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	49
3.3	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	51
บทที่ 4	การบำบัดรักษาพยาบาลและการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	59
4.1	การรวบรวมข้อมูล : การสังเกต การสัมภาษณ์ และการตรวจสภาพจิต	59
4.2	การคัดกรองและการประเมินภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ	62
4.3	กระบวนการเข้าถึงและเชื่อมโยงใจผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	67
4.4	เป้าหมายของการบำบัดรักษาพยาบาลและการดูแลช่วยเหลือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	68
4.5	แนวทางการบำบัดรักษาพยาบาลและการดูแลช่วยเหลือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	69
4.6	องค์ประกอบของการบำบัดทางด้านจิตใจ	96

4.7	บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และกระบวนการทำงานร่วมกัน ของทีมสหวิชาชีพ ผู้ดูแล และผู้เกี่ยวข้องในการบำบัดรักษาพยาบาล และการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	102
4.8	การประเมินผลการบำบัดรักษาพยาบาลและการดูแลช่วยเหลือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	107
บทที่ 5	การบำบัดด้านจิตสังคมสำหรับผู้สูงอายุ: บทเรียนจากคลินิกเพื่อใจ (Smile Clinic)	119
5.1	กรณีศึกษาที่ 1 “ฉันอยู่คนเดียวท่ามกลางคนที่รักมากมาย”	120
5.2	กรณีศึกษาที่ 2 “ความดีของแม่...จงคุ้มครองให้ลูกปลอดภัยและเป็นสุข”	127
5.3	กรณีศึกษาที่ 3 “ลูกรัก...ขออย่าจากพ่อไปอีกคน”	136
บทที่ 6	จิตอาสาเด็กและเยาวชนกับการใช้ภาษารักเพื่อดูแลใจ ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้าในชุมชน: เชื่อมโยงบทเรียนเชิงพื้นที่จากงานวิจัย สู่การเรียนรู้การสอน การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	143
6.1	แนวคิดการดำเนินงาน : สร้างคุณค่า “การดูแลใจ” จากจิตอาสาเด็ก และเยาวชน ต้นทุนทรัพยากรบุคคลของพื้นที่	144
6.2	ภาษารัก (Love Language) : เครื่องมือสร้างการดูแลใจผู้สูงอายุ ที่มีภาวะซึมเศร้าในชุมชน	147
6.3	จากศาสตร์สู่ศิลปะของปฏิบัติการดูแลใจผู้สูงอายุจากจิตอาสาเด็ก และเยาวชน : กระบวนการเปลี่ยนผ่านความรู้สึก	149
6.4	ผลการดำเนินงานเชื่อมโยง “การดูแลใจ” ระหว่างวัย	162
6.5	การขยายผลจากงานวิจัยสู่การเรียนรู้การสอน การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	167
6.6	บทเรียนการดำเนินงาน : ความหมายจากเส้นทางการทำงานดูแลใจ ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้าในชุมชน	171
บทที่ 7	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับการพลิกฟื้นภาวะจิตใจของผู้สูงอายุ ที่มีภาวะซึมเศร้า: บทเรียนจากงานวิจัยสู่งานบริการวิชาการเชิงพื้นที่	177
7.1	เส้นทางสู่การเป็น อสม. ดูแลใจผู้สูงอายุในชุมชน : การสร้างคุณค่าและพัฒนา พลังทรัพยากรต้นทุนบุคคลเชิงพื้นที่	177
7.2	เครื่องมือการดูแลใจผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้าในชุมชนโดย อสม.	182

	หน้า
7.3 จากศาสตร์สู่ศิลปะการดูแลใจ : จาก อสม. ส่งต่อถึงผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า ในชุมชน	184
7.4 ผลการดำเนินงานดูแลใจผู้สูงอายุในชุมชน	186
7.5 การขยายผลงานวิจัยสู่งานบริการวิชาการเชิงพื้นที่	189
7.6 บทเรียนการดำเนินงาน : ความหมายจากเส้นทางการทำงานดูแลใจ ผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้าในชุมชนด้วย อสม. พลังเล็กที่ยิ่งใหญ่	191
บทที่ 8 การดูแลใจตนเองของผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	197
8.1 พลังชีวิตบวก : ทรัพยากรภายในกับการมีชีวิตที่เป็นสุขของผู้สูงอายุ	197
8.2 การเปิดใจ เชื่อมโยง และสัมผัสกับพลังชีวิตบวกภายในตนเองของผู้สูงอายุ	199
8.3 ปฏิบัติการเติมเต็มพลังชีวิตบวกอย่างเข้าใจและสลายภาวะซึมเศร้า ภายในตนเองของผู้สูงอายุ	199
8.4 กรณีศึกษาปฏิบัติการเติมเต็มพลังชีวิตบวกภายในตนเองของผู้สูงอายุ ที่มีภาวะซึมเศร้า	208
8.5 ผลการดำเนินงานเติมเต็มพลังชีวิตบวกภายในตนเองของผู้สูงอายุ ที่มีภาวะซึมเศร้า	211
8.6 บทเรียนรู้จากกระบวนการเปลี่ยนแปลงภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุด้วยตนเอง	214
ดัชนี	220
INDEX	227
ประวัติผู้เรียบเรียงหนังสือ	231